

Udskriftsdato: 9. januar 2026

CIS nr 9043 af 29/06/2004 (Gældende)

Cirkulæreskrivelse om stikprøvevisitation i medfør af politilovens § 6 (Til politi og anklagemyndighed)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2003-730-0885

Cirkulæreskrivelse om stikprøvevisitation i medfør af politilovens § 6

(Til politi og anklagemyndighed)

Folketinget vedtog den 27. maj 2004 forslag til lov om politiets virksomhed (L 159). Loven (lov nr. 444 af 9. juni 2004) træder i kraft den 1. august 2004, dog således at de politivedtægter, der er udstedt i medfør af de love, der nævnes i lovens § 26, forbliver i kraft indtil den 1. juli 2005.

Politiloven er i vidt omfang en lovfæstelse af regler, der hidtil har været gældende for udøvelse af politiets virksomhed. Politiloven indeholder dog i § 6 som noget nyt en bestemmelse, hvorefter politiet, hvis visse betingelser er opfyldt, som et planlagt tiltag kan foretage såkaldt stikprøvevisitation på bestemte steder med henblik på kontrol af, om nogen bærer eller besidder ulovlige våben.

1. Hvornår kan der foretages stikprøvevisitation?

Efter politilovens § 6 kan stikprøvevisitation kun finde sted, hvis der forudgående er truffet beslutning om, at der i et nærmere afgrænset område i en bestemt periode skal kunne foretages stikprøvevisitation. Beslutningen skal være skriftlig og skal indeholde en begrundelse.

2. Hvor kan der foretages stikprøvevisitation?

Stikprøvevisitation efter politilovens § 6 kan kun foretages på steder, hvor der efter våbenloven er forbud mod at besidde eller bære kniv mv. Beslutningen om stikprøvevisitation kan således ikke omfatte eksempelvis boliger, private garager eller andre steder, hvor der ikke efter våbenloven gælder et sådant forbud.

Fastlæggelsen af, hvilket geografisk område en beslutning om stikprøvevisitation skal omfatte, må ske på baggrund af de forhold, der begrundes beslutningen, jf. nedenfor. Beslutningen vil typisk omfatte en bestemt lokalitet, eksempelvis i og omkring et værtshus, et butikscenter eller en plads, men beslutningen kan også omfatte et bestemt arrangement.

Der kan ikke træffes beslutning om stikprøvevisitation i hele politikredsen, men der er ikke noget til hinder for, at der træffes flere samtidige beslutninger om stikprøvevisitation i en politikreds, forudsat at betingelserne er opfyldt i relation til hver enkelt beslutning.

3. Hvilket mistankegrundlag kræver en stikprøvevisitation?

Beslutning om, at der i en vis periode skal kunne foretages stikprøvevisitation, kan træffes, hvis der er grund til det med henblik på at forebygge, at nogen foretager strafbare handlinger, som indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd.

Dette betyder, at et givent område kun må omfattes af en beslutning om stikprøvevisitation, hvis der på det pågældende sted skønnes at være en forøget risiko for, at nogen foretager strafbare handlinger af den nævnte karakter. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis der på det pågældende sted i den senere tid har fundet personfarlige strafbare handlinger sted – eksempelvis knivstikkeri eller trusler herom – eller hvis politiet har oplysninger om, at der er optræk til eller planlægges sådanne strafbare handlinger på stedet – f.eks. som led i et opgør mellem rivaliserende bander, der holder til det pågældende sted.

Det er ikke et krav, at der foreligger konkret mistanke om, at bestemte strafbare handlinger, der indebærer fare for liv, helbred eller velfærd, vil blive begået, og det er således heller ikke et krav, at der foreligger en konkret mistanke mod enkeltpersoner.

4. Hvem kan træffe beslutning om stikprøvevisitation?

Den forudgående skriftlige beslutning om stikprøvevisitation skal træffes af politimesteren (politidirektøren) eller den, vedkommende bemyndiger dertil. Det er forudsat i lovforslagets bemærkninger, at hvis politimesteren (politidirektøren) delegerer kompetencen til at træffe beslutningen, skal dette ske til en person på ledelsesniveau.

Vurderingen af, om der på grundlag af den forudgående beslutning konkret skal foretages stikprøvevisitation af en person, der befinder sig inden for det relevante område, træffes af den enkelte polititjenestemand.

5. Hvilke oplysninger skal beslutningen om stikprøvevisitation indeholde?

I den forudgående skriftlige beslutning skal angives, hvilket geografisk område beslutningen omfatter, og hvilke forhold der begrundes, at der på det pågældende sted er en forøget risiko for, at nogen foretager strafbare handlinger, der indebærer fare for personers liv, helbred eller velfærd. Det skal også angives, hvor længe beslutningen gælder. Vurderingen af, hvor længe beslutningen skal være gældende, må afgøres konkret i lyset af de omstændigheder, der begrundes beslutningen. Medmindre helt særlige omstændigheder gør sig gældende, bør der ikke fastsættes en længere periode end én måned. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at der ved fristens udløb træffes en ny beslutning om stikprøvevisitation i det pågældende område, hvis betingelserne i øvrigt fortsat er opfyldt.

Den forudgående skriftlige beslutning om stikprøvevisitation skal ikke offentliggøres. Det er heller ikke hensigten, at den enkelte betjent, der gennemfører en stikprøvevisitation, i forbindelse hermed skal fremvise kopi af den beslutning, der er grundlag for indgrebet. Beslutningen om stikprøvevisitation vil imidlertid efterfølgende skulle forevises – enten på stationen eller ved fremsendelse af en kopi til den pågældende eller lignende – hvis den person, der er blevet visiteret, anmoder om det.

Den pågældende person opnår ikke ved at blive stikprøvevisiteret status som sigtet. Selv om vedkommende ved stikprøvevisitationen ikke findes i besiddelse af ulovlige genstande, bliver den pågældende ikke derved berettiget til erstatning i medfør af retsplejelovens kapitel 93 a. Politiets eventuelle erstatningsansvar i anledning af stikprøvevisitationen vil således skulle vurderes på baggrund af dansk rets almindelige erstatningsretlige principper, hvorefter erstatning bl.a. er betinget af, at politiet har handlet culpøst.

6. Med hvilket formål kan der ske stikprøvevisitation?

Stikprøvevisitation kan alene ske med det formål at kontrollere, om nogen besidder eller bærer våben. Stikprøvevisitation vil således ikke kunne foretages med henblik på at kontrollere, om den pågældende bærer eller besidder andre ulovlige genstande. Der vil eksempelvis ikke med hjemmel i politilovens § 6 kunne foretages visitation med henblik på at undersøge, om nogen er i besiddelse af euforiserende stoffer.

Hvis en person i forbindelse med en stikprøvevisitation i medfør af § 6 findes i besiddelse af ulovlige genstande, der kan danne grundlag for en sigtelse for et strafbart forhold, vil retsplejelovens bestemmelser om sigtede personers rettigheder og om beslaglæggelse mv. skulle anvendes fra dette tidspunkt.

7. Hvad kan være genstand for visitation?

Politiet kan i medfør af en beslutning om stikprøvevisitation besigtige af en persons ydre og undersøge tøj og andre genstande, herunder køretøjer, der tilhører den pågældende, og som befinder sig på et sted, der er omfattet af visitationsbeslutningen. Eventuel undersøgelse af andet tøj, end det, den pågældende er iført, kan således kun ske, hvis tøjet eksempelvis befinder sig i en kuffert eller taske, der befinder sig på det pågældende sted. Der vil endvidere ikke kunne foretages undersøgelse af en parkeret bil, hvis den person, der har rådigheden over bilen, ikke er til stede.

Køretøjer skal i denne forbindelse forstås på samme måde som i færdselsloven.

Justitsministeriet, den 29. juni 2004

ANNE KIRSTINE AXELSSON